

- Uczestnicy zajęć wykonują następujące polecenie: *Określ, który z organów władzy ustawodawczej w Polsce ma większy wpływ na stanowienie prawa – sejm czy senat. Uzasadnij swoją opinię.* Rozwiązanie będzie odpowiedzią na pytanie kluczowe zajęć.

- Nauczyciel koryguje i uzupełnia wypowiedzi uczniów – podkreśla różnice w pozycji sejmu i senatu w polskim systemie politycznym i prawnym.

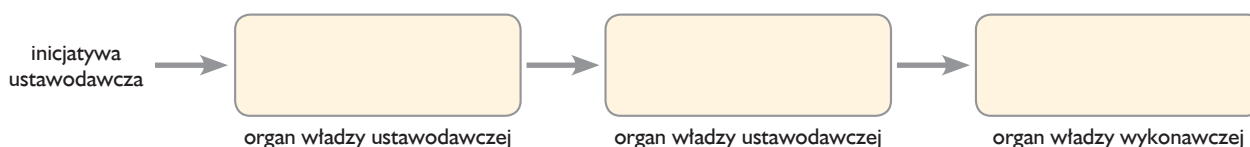
Praca domowa

Uczniowie wykonują ćwiczenie 6. ze s. 139 podręcznika.

Karta pracy

Proces ustawodawczy

- 1** Uzupełnijcie schemat przedstawiający przebieg prac nad ustawą nazwami odpowiednich organów władzy.

imię i nazwisko
klasa
data

- 2** Dokończcie podane zdania tak, aby powstały informacje prawdziwe.

- a) Przekazanie przez prezydenta ustawy do ponownego rozpatrzenia przez sejm nazywamy

_____ [potoczna nazwa uprawnienia]

- b) W przypadku wątpliwości dotyczących zgodności z *Konstytucją RP* prezydent może skierować ustawę do rozpatrzenia przez _____

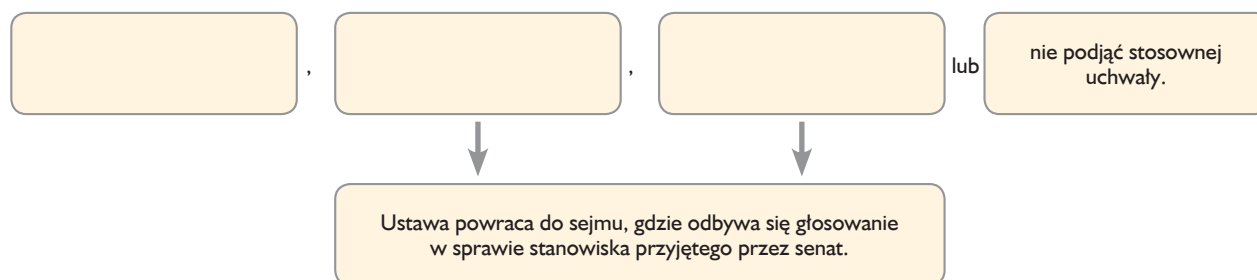
[nazwa organu władzy sędziowskiej]

- c) Ustawa podpisana przez prezydenta zostaje opublikowana w _____

[nazwa dziennika urzędowego]

- 3** Uzupełnijcie schemat brakującymi informacjami.

Po otrzymaniu ustawy uchwalonej przez sejm senat może:

- 4** Wstaw znak X obok zdań prawdziwych.

1. Senat i prezydent mają tyle samo czasu na podjęcie decyzji w sprawie ustawy uchwalonej przez sejm.	☐
2. Decyzja senatu o odrzuceniu w całości ustawy uchwalonej przez sejm jest ostateczna.	☐
3. Ustawa przyjęta przez senat zostaje przekazana do podpisu prezydenta.	☐
4. Jeśli senat nie podejmie stosownej uchwały, ustawa trafia z powrotem do sejmu do ponownego rozpatrzenia.	☐

4. Prezydent i Rada Ministrów

Oczekiwane osiągnięcia

Uczeń:

- wymienia organy sprawujące w Polsce władzę wykonawczą;
- omawia zasady przeprowadzania wyborów prezydenckich;
- określa, jaką rolę w państwie odgrywa prezydent;
- przedstawia podstawowe kompetencje prezydenta;
- prezentuje najważniejsze informacje dotyczące prezydentów III RP wybranych w wyborach powszechnych;
- wyszukuje informacje o działaniach urzędującego prezydenta;
- przedstawia najistotniejsze kompetencje Rady Ministrów;
- wyjaśnia, na czym polega funkcja kontrolna sejmu;
- podaje imiona i nazwiska urzędujących prezesa i wiceprezesów Rady Ministrów;
- odnajduje w różnych źródłach informacje dotyczące pracy wybranego ministerstwa;
- wyjaśnia na przykładach, w jaki sposób decyzje podejmowane w danym ministerstwie mogą wpłynąć na życie jego rodziny.

Notatka z lekcji

Władzę wykonawczą w Polsce sprawują rząd oraz prezydent. Pracami Rady Ministrów kieruje premier, reprezentujący najczęściej ugrupowanie polityczne, które zwyciężyło w wyborach parlamentarnych. Premier wskazuje swoich współpracowników – ministrów. Prezydent wybierany jest przez obywateli w wyborach powszechnych, a jego kadencja trwa pięć lat. Głowa państwa pełni funk-

cję zwierzchnika sił zbrojnych oraz reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej. Prezydenta nazywa się także „strażnikiem konstytucji”, może on bowiem kierować ustawy uchwalone przez parlament do Trybunału Konstytucyjnego. Ten organ władzy sądowniczej decyduje o odrzuceniu danego aktu prawnego, jeśli stwierdzi jego niezgodność z ustawą zasadniczą.

Ćwiczenia dodatkowe

I Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (fragment)

Artykuł 127

- [...] 2. Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie wybrany tylko raz.
3. Na Prezydenta Rzeczypospolitej może być wybrany obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 35 lat i korzysta z pełni praw wyborczych do Sejmu. Kandydata zgłasza co najmniej 100000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu.
4. Na Prezydenta Rzeczypospolitej wybrany zostaje kandydat, który otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyska wymaganej większości, czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie.
5. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów. Jeżeli którykolwiek z tych dwóch kandydatów wycofa zgodę na kandydowanie, utraci prawo wyborcze lub umrze, w jego miejsce do wyborów w ponownym głosowaniu dopuszcza się kandydata, który otrzymał kolejno największą liczbę głosów w pierwszym głosowaniu. W takim przypadku datę ponownego głosowania odracza się o dalszych 14 dni.
6. Na Prezydenta Rzeczypospolitej wybrany zostaje kandydat, który w ponownym głosowaniu otrzymał więcej głosów.

A. Odpowiedz, jak długo trwa kadencja prezydenta. Określ, ile razy można kandydować na ten urząd. Następnie wyjaśnij, dlaczego – Twoim zdaniem – liczba kadencji prezydenta została ograniczona.

B. Wymień warunki, które musi spełnić kandydat na stanowisko prezydenta.

C. Opisz przebieg procedury wyborczej w sytuacji, w której w pierwszym głosowaniu żaden kandydat nie zdobył ponad połowy głosów.

2 Zaznacz właściwe dokończenie każdego zdania.

Współpraca między rządem a prezydentem dotyczy przede wszystkim

- A. gospodarki i ochrony zdrowia.
- B. polityki zagranicznej i wojska.
- C. tworzenia ustaw.
- D. edukacji i sportu.

Kandydat na prezydenta musi mieć skończone

- A. 18 lat.
- B. 21 lat.
- C. 35 lat.
- D. 40 lat.

Do kompetencji prezydenta należy

- A. udzielanie rządowi wotum zaufania.
- B. sporządzanie projektu budżetu państwa.
- C. kierowanie ustaw do Trybunału Konstytucyjnego.
- D. powoływanie marszałków sejm i senatu.

3 Wstaw znak *X* w kratkę obok zdania prawdziwego.

- Władzę ustawodawczą w Polsce sprawują sejm, senat i prezydent, władzę wykonawczą – Rada Ministrów, a władzę sądowniczą – niezawisłe sądy.
- Władza ustawodawcza w państwie polskim należy do sejm i senatu, władza wykonawcza – do Rady Ministrów i prezydenta, natomiast władzę sądowniczą sprawują niezawisłe sądy.
- Władzę ustawodawczą w Polsce sprawują sejm i Rada Ministrów, władzę wykonawczą – senat i prezydent, z kolei władza sądownicza należy do niezawisłych sądów.
- Władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej reprezentuje Rada Ministrów, władzę wykonawczą – prezydent, a władza sądownicza przysługuje niezawisłym sądom.